DNA HOLLANDSE SLA BLIJFT VIA CHINA TOEGANKELIJK

De Wageningse genenbank stuurt haar slacollectie naar China om de DNA-volgorde te laten vaststellen. Al die genetische data zijn straks publiek toegankelijk, stelt hoofd Theo van Hintum van de plantengenenbank.

Foto Shutterstock

Het Centrum voor Genetische Bronnen Nederland (CGN) in Wageningen heeft de beste slacollectie ter wereld. Die collectie bestaat uit 2.546 accessies – rassen en wilde populaties aangepast aan lokale milieuomstandigheden. Hoe meer accessies, des te meer genetische variatie. De collectie wordt momenteel-op verzoek van Van Hintum- *gesequenced* door het Beijing Genomics Institute (BGI) in China.

Wie beschikt straks over de data?

'Als genenbank stellen wij de data publiek beschikbaar, in de vorm van digitale bestanden. De data komen als eerste in de publiek toegankelijke database van de China National Gene Bank en vervolgens mogelijk ook in een Europese. Er zijn mondiaal drie grote databases met genetische informatie: in Europa, de VS en Japan; alle drie publiek toegankelijk.'

En China bouwt nu ook zo'n database?

'Daar lijkt het op. We weten dat China mogelijk niet alle genetische informatie publiek maakt, zoals ook bedrijven soms informatie voor zichzelf houden. Daarom hebben we heldere afspraken gemaakt hoe het BGI te werk gaat en veiligheidskleppen ingebouwd. Zo hebben we de eerste dataset van BGI op kwaliteit getest. Die bleek goed en compleet.
Maar naast controle heb je ook vertrouwen nodig. We hebben veel gepraat met het BGI, we hebben onze samenwerkingspartners leren kennen en we hebben samen een wetenschappelijke publicatie gemaakt. Zij hebben veel DNA-kennis, wij veel sla-kennis. Tot nu toe is de relatie niet beschaamd.'

Waarom scant Nederland dat DNA van sla niet zelf?

'Ja, dat is gek, want vrijwel alle grote groenteveredelingsbedrijven zitten in Nederland. Het is een kostenkwestie. In een eerder Nederlands project hebben we eens honderd sla-accessies *gesequenced*, in China doen we nu 2.500 accessies. Kijk, het beheren van de genenbank van het CGN is een wettelijke onderzoekstaak, dus wij moeten onafhankelijk en transparant zijn. Ons doel is om zoveel mogelijk informatie over eigenschappen en DNA beschikbaar te stellen aan onze afnemers.'

Jullie werken ook met bedrijven samen?

'Jazeker, op allerlei manieren. Een voorbeeld: in de slateelt hebben telers voortdurend last van de schimmelachtige sla-ziekte Bremia. Om die ziekte voor te blijven, moeten de bedrijven steeds nieuwe resistenties inkruisen. Daarom screenen de veredelingsbedrijven samen, onder onze coördinatie, de slacollectie om de zoveel jaar op resistentiegenen die effectief zijn tegen nieuwe vormen van Bremia. Vervolgens checken steeds twee bedrijven de accessie en daarna delen we die kennis. De bedrijven die meedoen, krijgen alle kennis direct en na drie jaar maken we de kennis publiek. Het resultaat is dat bedrijven kunnen investeren in ziekteresistentie en dat wij een prachtige publiek toegankelijke database hebben.' AS

(Zie ook pagina 26.)

'WE HEBBEN HELDERE AFSPRAKEN GEMAAKT EN VEILIGHEIDSKLEPPEN INGEBOUWD'